

Kim jest strażak?

Celem pierwszych zajęć z tego cyklu jest zapoznanie dzieci z sylwetką strażaka oraz wprowadzenie ich w zagadnienia związane z zadaniami straży pożarnej. Proponowany konspekt zakłada zebranie informacji na temat wyglądu strażaków oraz znaczenia ich pracy wynikających z doświadczeń dzieci oraz obejrzenia ilustracji przedstawiających strażaków podczas działań ratowniczych – przy założeniu, że nie możliwości przeprowadzenia zajęć z udziałem strażaka ani zorganizowania zajęć w jednostce ratowniczo-gaśniczej.

Konspekt zajęć dydaktycznych

Temat kompleksowy: Poznajemy zawody – strażak

Temat dzienny: Kim jest strażak?

Grupa wiekowa: 5-latków

Cel ogólny: Kształtowanie pojęcia „strażak”

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- wie, jak wygląda strój bojowy strażaka,
- potrafi wymienić elementy ubioru strażaka,
- orientuje się, na czym polega praca strażaka,
- rozumie znaczenie pracy strażaków,
- reaguje na polecenia prowadzącego,
- zachowuje porządek w miejscu zabawy.

Metody:

- asymilacyjne: opis, pogadanka, rozmowa,
- sposoby społecznego porozumiewania się: umowa,
- waloryzacyjne: pokaz, obserwacja,
- praktyczne: metoda ćwiczeń.

Treści programowe:

„Wesołe przedszkole. Program wychowania i edukacji przedszkolnej”, Małgorzata Walczak- Sa-
rao¹, Danuta Kręcisz, WSiP, Warszawa 2009:

- zapoznanie się z pracą ludzi wykonujących różne zawody, spotykanych w sąsiedztwie przedszkola i domu (narzędzia, wytwory, rodzaj świadczonych usług) – s. 28,
- dostrzeganie sensu pracy ludzi, okazywanie im szacunku – s. 28,
- reagowanie na polecenia i prośby nauczyciela – s. 27,
- omawianie obrazków, ilustracji, historyjek obrazkowych; dostrzeganie zależności, złożoności sytuacji, związków przyczynowo-skutkowych – s. 31.

Uwaga! Uwzględnienie punktu „Treści programowe” w konspekcie nie zawsze jest wymagane. Czasem wystarczy informacja, że zajęcia realizują treści podstawy programowej. Zależy to od osoby, która będzie zatwierdzała konspekt. Przygotowując konspekt, należy uwzględnić program wychowania przedszkolnego realizowany w danym przedszkolu.

Formy pracy:

- indywidualna,
- zbiorowa.

Pomoce dydaktyczne:

- ilustracja przedstawiająca działania ratownicze (w załączeniu),
- opaska odbłaskowa na nadgarstek,
- kartka z numerem 998,
- arkusz ćwiczeniowy przedstawiający środki ochrony indywidualnej strażaka, elementy ekwipunku osobistego oraz części ubioru niestanowiące stroju bojowego (w załączeniu, jeden egzemplarz dla nauczyciela oraz po jednym egzemplarzu dla każdego dziecka),
- obrazek przedstawiający strażaka w stroju bojowym (w załączeniu, jeden egzemplarz),
- papier A3 lub gazety do zrobienia hełmów (w liczbie odpowiadającej liczbie dzieci),
- szarfy (po jednej na każde dziecko).

Słowniczek:

Działania ratownicze – każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidacja przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia (art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej).

Inne miejscowe zagrożenie – zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, zapobieżenie któremu lub usunięcie skutków którego nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków (art. 2 ust. 3 ustawy jw.).

Przedmioty środków ochrony indywidualnej – ubranie specjalne, rękawice specjalne, kominiarka, buty strażackie, hełm strażacki (§ 6 ust. 1 rozporządzenia MSWiA w sprawie umundurowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej). Podczas prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, pełnienia służby w podziale bojowym, manewrów, ćwiczeń taktycznych i działań ze sprzętem oraz sprawdzia-

nów wyszkolenia bojowego strażak wykonuje zadaniami w odzieży specjalnej, wyposażony w środki ochrony indywidualnej i ekwipunek osobisty, stosownie do charakteru wykonywanych czynności (§ 10 ust. 4 rozporządzenia jw.).

Uwaga dla osoby niebędącej strażakiem:

Ubranie specjalne o konstrukcji wielowarstwowej składa się z kurtki o długości 3/4 i spodni. Tkanina zewnętrzna w kolorze czarnym lub ciemnognatowym. Kurtka powinna zachodzić na spodnie. Kołnier kurtki w formie stójki. Rękawy szerokie. W dolnej części kurtki dwie kieszenie kryte patkami, w górnej części – kieszeń wpuszczana, zapinana zamkiem. W górnej lewej części kurtki pod plisą kryjącą zamek – kieszeń wpuszczana. Kurtka oznaczona taśmami ostrzegawczymi. Spodnie długie z szelkami. Nogawki szerokie i proste. Spodnie w dolnej części nogawek oznaczone taśmami ostrzegawczymi. Kominiarka wykonana z jednobarwnej dzianiny w kolorze białym lub odcieniu kości słoniowej. Na przedzie kominiarki otwór odsłaniający oczy, nos i usta.

Rękawice specjalne pięciopalczone o konstrukcji wielowarstwowej w kolorze czarnym lub ciemnognatowym. Buty strażackie w kolorze czarnym wykonane ze skóry lub z gumy z możliwością zastosowania wstawek w kolorze żółtym. Buty ze skóry oznakowane elementami z taśm ostrzegawczych. Hełm strażacki w kolorze czerwonym. Skorupa gładka, bez ostrych załamań, boczna krawędź skorupy schodząca w kierunku uszu. Hełm wyposażony w osłonę karku i twarzy (§ 13 ust. 26.1 i 2 oraz § 13 ust. 27-30 rozporządzenia MSWiA w sprawie umundurowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej).

Bibliografia

1. Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (DzU z 2009 r. nr 12, poz. 68 z późn. zm.).
2. Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (DzU z 2009 r. nr 178, poz. 1380 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z 30 listopada 2005 r. w sprawie umundurowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej (DzU z 2006 r. nr 4, poz. 25).
4. Zarządzenie nr 9 komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej z 5 lutego 2007 r. w sprawie wzorców oraz szczegółowych wymagań, cech technicznych i jakościowych przedmiotów umundurowania, odzieży specjalnej i środków ochrony indywidualnej użytkowanych w Państwowej Straży Pożarnej (DzUrz KG PSP z 2009 r. nr 2, poz. 17).

Przebieg zajęć dydaktycznych

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
Rozpoczęcie	1 min	Zapraszam wszystkie dzieci przed tablicę. Usiądźcie wygodnie na dywanie. Nogi zawiązujemy na kolarzki, ręce kładziemy na kolanach. Musimy teraz ruszyć naszymi głowami, otworzyć szeroko oczy i wyciszyć słuch – mówiąc, prowadzący wskazuje części ciała.	Dzieci siadają. Dzieci za przykładem prowadzącego pokazują poszczególne części ciała.	Prowadzący sprawdza pozycję dzieci.
Rozwinięcie	14 min	Prowadzący przyczepia do tablicy obrazek przedstawiający strażaków podczas akcji ratowniczo-gaśniczej (zał. 1). Spójrzcie na obrazek <i>Co widzicie na obrazku?</i> <i>Tak, to są strażacy. Po czym poznaliście?</i> <i>Strażacy, którzy wyjeżdżają, do pożaru, zakładają na siebie specjalny strój. Muszą ubrać się w kombinezon. Zakładają rękawiczki i buty, a na głowę kominiarkę i hełm. Prowadzący wskazuje na obrazku strażaka i nazywa części jego ubrania (hełm, buty...) Dlaczego muszą być tak ubrani?</i> <i>Tak, hełmy, które noszą, chronią ich głowy w czasie akcji.</i> <i>Zobaczcie: co strażak ma na kurtce i spodniach?</i> <i>Tak, na stroju strażaka są pasy, które świecą, tak jak ta opaska. Prowadzący pokazuje odbłaskową opaskę na nadgarstek. Zakrywa drugą dłoń, by było widać, że świeci w ciemności.</i> <i>Do czego są potrzebne strażakom te pasy?</i> <i>Świetnie, te pasy są po to, by strażak był widoczny. Kto wie, kiedy dzwonimy po straż pożarną?</i>	Dzieci patrzą na obrazek. <i>Pali się.</i> <i>Jest dużo dymu.</i> <i>Pan gasi pożar.</i> <i>To jest strażak.</i> <i>Bo gaszą pożar.</i> <i>Mają na głowie kask i mają sikawkę.</i> <i>Jest wóz.</i> <i>Mój tata jest strażakiem.</i> <i>Ja też chcę zostać strażakiem, mam w domu wóz strażacki – jak się go włączy, to wyje.</i> <i>Jest im gorąco. Muszą uważać, żeby się nie sparzyć.</i> <i>Może im coś spaść na głowę.</i> <i>Paski.</i> <i>Żeby było ich widać.</i> <i>One świecą.</i> <i>Jak się pali.</i>	Dzieci zgłaszają się do odpowiedzi poprzez podniesienie ręki.

		<p>Tak, po straż dzwonimy, gdy zauważymy pożar. Kiedy jeszcze?</p> <p>Dobrze. A gdy zdarzy się wypadek, czy wtedy straż przyjeżdża?</p> <p>Czasami również wtedy musi przyjechać straż ze specjalnym sprzętem.</p> <p>Czy wiecie, kiedy jeszcze?</p> <p>Tak, również wtedy. Ale strażacy przyjeżdżają także, gdy ktoś się topi lub zatrzasnął się w windzie.</p> <p>Jak wam się wydaje, czy praca strażaków jest łatwa i bezpieczna?</p> <p>Dlaczego tak myślicie?</p> <p>Tak, ale też dlatego, że dym jest trujący i strażacy mogą się zatruć.</p> <p>Kto wie, co należy zrobić, kiedy potrzebna jest pomoc strażaków?</p> <p>Na jaki numer?</p> <p>Kiedy potrzebna jest pomoc straży pożarnej, dzwonimy na numer 998.</p> <p>Prowadzący przychodzi do tablicy kartkę z numerem telefonu 998. Wskazując na cyfry, nazywa je.</p> <p>Świetnie.</p> <p>Przejdziemy teraz do stolików.</p> <p>Prowadzący wręcza każdemu dziecku kartkę z narysowanymi częściami stroju bojowego strażaka oraz innymi elementami garderoby (zał. 2).</p> <p>Popatrzcie na obrazek. Mamy tu strażaka, który musi jechać do pożaru i nie wie, w co ma się ubrać. Pomożemy mu?</p> <p>Prowadzący przyczepia obrazek.</p> <p>Z rzeczy narysowanych na kartce zaznaczcie tylko te, których potrzebuje nasz strażak.</p> <p>Które to będą rzeczy?</p> <p>Prowadzący wskazuje wymieniane przez dzieci części ubioru na swojej kartce. Gdy dzieci skończą wymieniać elementy, prowadzący demonstruje rysunek przedstawiający ubranego strażaka (zał. 3). Czy tak powinien wyglądać nasz strażak? Czy o wszystkim pamiętaliśmy?</p> <p>Zapomnieliśmy o kominiarce, którą strażak zakłada na głowę, zanim założy hełm. Osoba prowadząca wskazuje kominiarkę na rysunku.</p> <p>Czy coś jeszcze?</p> <p>Osoba prowadząca wskazuje aparat powietrzny.</p> <p>To jest specjalny sprzęt: aparat z powietrzem, którego używają strażacy, gdy jadą do pożaru np. budynku, gdy jest dużo dymu, gdy są jakieś trucizny.</p> <p>Zobaczcie, została nam jeszcze jedna rzecz. Prowadzący wskazuje na rysunku czujnik bezruchu. Czy ktoś wie, co to jest?</p> <p>To małe urządzenie jest bardzo ważne dla strażaków, którzy jadą do pożaru. Strażacy zakładają je dla swojego bezpieczeństwa. Ostrzega ono dźwiękiem, gdy strażak się nie rusza, gdy coś mu się stało.</p> <p>Myślę, że strażak jest gotowy, by wyjechać do pożaru.</p> <p>Możecie teraz pokolorować te ubrania.</p>	<p>Jak się coś złego wydarzy.</p> <p>Jak kotek siedzi na drzewie i nie potrafi zejść.</p> <p>Tak.</p> <p>Ja widziałem, jak przyjechała straż, żeby zdjąć kotka z drzewa.</p> <p>Nie.</p> <p>Bo muszą ratować ludzi.</p> <p>Bo mogą się poparzyć.</p> <p>Bo jeżdżą, jak coś się pali.</p> <p>Trzeba zadzwonić.</p> <p>998.</p> <p>Ja nie wiem.</p> <p>Nie znam jeszcze cyferek.</p> <p>Mama mi mówiła.</p> <p>To ten numer, co jest na rysunku.</p> <p>Jest na samochodzie.</p> <p>Dzieci zajmują swoje miejsca przy stoliku.</p> <p>Dzieci wyrażają chęć pomocy.</p> <p>Dzieci wymieniają elementy: <i>Hełm, kurtka, spodnie, buty, rękawiczki, pas, toporek.</i></p> <p>Tak.</p> <p>Plecak.</p> <p>Dzieci nie odpowiadają.</p> <p>Dzieci kolorują obrazki kredkami ołówkowymi bez oprawy drewnianej.</p>	<p>Prowadzący tylko sygnalizuje numer.</p> <p>Nauka wybierania numeru alarmowego w oddzielnym konspieckie.</p>
Zakończenie	5 min	<p>Zostawcie kartki na stolikach. Wstajemy. Przechodzimy na dywan.</p> <p>Prowadzący rozkłada na podłodze szarfy. Prosi, by każde dziecko stanęło na swojej szarfi: Każde dziecko staje przy swojej szarfi.</p> <p>Zamienimy się teraz w strażaków. Już wiemy, że strażacy wyjeżdżają, gdy coś się pali i zakładają wtedy hełmy. My też założymy hełmy na głowy. Prowadzący wręcza każdemu z dzieci hełm wykonany z papieru formatu A3 (lub gazety).</p> <p>Prowadzący zapoznaje dzieci z regułami zabawy:</p> <p>Gdy powiem: „Pali się!”, wszystkie dzieci wyruszają do pożaru – wychodzą z szarfi i biegną po sali. Gdy powiem: „Akcja zakończona”, szybko wracacie na swoje miejsce. Zrozumielście?</p> <p>Prowadząca kilkakrotnie daje sygnał słowny „Pali się!” i „Akcja zakończona”.</p>	<p>Tak.</p> <p>Dzieci biegną swobodnie po sali, na sygnał „Akcja zakończona” ustawiają się w szarfach.</p>	<p>Potrzeba tylu szarfi, ile jest dzieci.</p> <p>Zabawę można przeprowadzić bez użycia pomocy dydaktycznej w postaci hełmów.</p> <p>Prowadzący zwraca uwagę, by dzieci się nie potraçały.</p>
Podsumowanie	5 min	<p>Zapraszam wszystkie dzieci jeszcze na chwilę. Siadamy w kółeczku. O czym dziś rozmawialiśmy?</p> <p>Bardzo dobrze. Mam dla was jeszcze jedno zadanie. Zakładamy hełmy na głowy.</p> <p>Przeczytam teraz kilka zdań dotyczących strażaków. Jeżeli powiem prawdę, trzymacie hełm na głowie. Jeżeli to, co powiem, nie będzie prawdą, szybko zdejmujecie hełm z głowy. Zrozumielście?</p> <p>Spróbujemy.</p> <p>Strażak nosi na głowie kapelusze z piórem. Nauczyciel podpowiada ruchem, że należy zdjąć hełm.</p> <p>Straż jeździ do pożaru czerwonym samochodem.</p> <p>Kiedy nam się nudzi, możemy zadzwonić po straż pożarną. Prowadzący pokazuje, że należy zdjąć hełm.</p> <p>Dzwonimy tylko wtedy, gdy potrzebujemy pomocy strażaków.</p>	<p>Dzieci siadają w kółku.</p> <p>O strażaku.</p> <p>O strażakach.</p> <p>O hełmie.</p> <p>Bawiliśmy się w strażaków.</p> <p>Dzieci nie odpowiadają.</p> <p>Nie – hełm, kask dzieci zdejmują hełmy z głowy.</p> <p>Tak.</p> <p>Takim dużym z drabiną.</p> <p>Dzieci zdejmują hełmy.</p>	<p>Jeśli zrezygnujemy z wykorzystania hełmów, dzieci mogą wybierać prawidłowe odpowiedzi w dowolny, ustalony przez prowadzącego sposób – np. poprzez podniesienie ręki, klaśnięcie w dłonie. Można również wykorzystać czerwone i zielone szarfy, papierowe lizaki itp. (zdanie prawidłowe – dziecko wybiera kolor zielony, zdanie fałszywe – kolor czerwony).</p>
Likwidacja zajęć	1 min	<p>Świetnie sobie poradziliście. Możecie już odłożyć hełmy do waszych szufladek.</p>	<p>Dzieci odkładają rzeczy na miejsce.</p>	

